

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЧЕТВЪРТА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

7. заседание.

Петъкъ, 6 ноемврий 1942 г.

(Открито въ 16 ч. 30 м.)

Председателствувалъ подпредседателътъ Димитъръ Пешевъ. Секретари: Атанасъ Цвѣтковъ и Георги Михайловъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения:

Отпуски	181
Питане	181
Пресектоотговоръ на тронното слово	181
Предложение	181
Законопроекти	181

По дневния редъ:

Предложение за одобрение 23. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 септемврий 1942 г., протоколъ № 123, относно допълнението на наредбата за уреждане на горската собственост и ползуването отъ горитъ и отъ високопланинскитъ и горски пасища въ освободенитъ презъ 1941 г. земи (Приемане)

Стр.

181
181
181
181
181

182

Законопроекти: 1. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на общественитъ сгради, пътищата и благоустройството, Главна дирекция на строежитъ, за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 100.000.000 л. (Второ четене)	182
2. За оставяне въ сила на закона за данъка върху военновременнитъ печалби и за приходитъ отъ 1943 г. (Второ четене)	182
3. За измѣнение и допълнение на закона за митницитъ (Второ четене)	183
Говорили: П. Стайновъ	183
М-ръ Д. Божиловъ	185

Дневенъ редъ за следващото заседание 186

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: (Звъни) Присъжствуватъ нуждниятъ брой народни представители. Обявявамъ заседанието за открито.

(Отсъствуватъ народнитъ представители: Александъръ Загоровъ, Александъръ Радоловъ, Андро Лулчевъ, Атанасъ Поповъ, Бълю Келешевъ, Василь Цвѣтковъ, Георги Рашковъ, Георги Миковъ, Гето Кръстевъ, Деню Чолаковъ, Димитъръ Арнаудовъ, Димитъръ Сараджовъ, Димитъръ Андреевъ, Жико Струнджевъ, Иванъ Минковъ, Иванъ п. Константиновъ, д-ръ Иванъ Йотовъ, Иванъ Недѣлковъ, инж.-арх. Иванъ Гърковъ, Киро Арнаудовъ, Косю Аневъ, Маринъ Тютюнджиевъ, Матю Ивановъ, Никола Василевъ, Никола Градевъ, д-ръ Никола Сакараовъ, Симеонъ Андреевъ, Симеонъ Кировъ, Славейко Василевъ, Стамо Колчевъ, Тодоръ Кожухаровъ и Филипъ Махмудиевъ)

Имамъ да ви направя, г-да народни представители, следнитъ съобщения.

Разрешени сж отпуски на следнитъ г-да народни представители:

- Георги Тодоровъ — 1 день;
- Данаилъ Жечевъ — 1 день;
- Филипъ Махмудиевъ — 1 день;
- Александъръ Радоловъ — 1 день;
- Василь Цвѣтковъ — 1 день;
- Василь Чобановъ — 2 дена;
- Георги п. Стефановъ — 2 дена;
- Гето Кръстевъ — 1 день;
- Димитъръ Сараджовъ — 1 день;
- Жико Струнджевъ — 1 день;
- Д-ръ Иванъ Йотовъ — 1 день;
- Маринъ Тютюнджиевъ — 1 день;
- Никола Градевъ — 1 день;
- Никола Логофетовъ — 2 дена, и
- Стефанъ Керкенезовъ — 2 дена.

Постъпило е питане отъ народния представител г-чъ Дичо Тодоровъ до г-на председателя на XXV обикновено Народно събрание относно нареждането журналиститъ да нѣматъ право да се движатъ изъ кулоаритъ на Народното

събрание и да не се допускатъ въ определената по-рано за тѣхъ журналистическа лока.

Послѣдвали сж:

Отъ комисията по отговора на тронното слово — проектоотговорътъ на тронното слово.

Отъ Министерството на финанситъ — предложение за одобряване 15. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 30 октомврий 1942 г., протоколъ № 141, относно увеличението акциза на фабрични спиртъ, употребяванъ за производство на спиртни напитки, на 190 л. на единъ литъръ 100%.

Отъ сжщото министерство — законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ.

Отъ Министерството на търговията, промишлеността и труда — законопроектъ за продължаване мандата на действителнитъ членове на търговско-индустриалнитъ камари, чийто мандатъ е изтекълъ презъ 1941 г.

Отъ Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти — законопроектъ за скаюване на заемъ отъ Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти при Българската земедѣлска и кооперативна банка, въ размѣръ на 40 милиона лева, за постройка на държавни екарисажи и за довършване на започнатитъ ветеринарни лѣчебници

Раздадени сж на г-да народнитъ представители и ше бждатъ поставени на дневенъ редъ.

Минаваме на дневния редъ. Точка първа:

Проекторешение за одобрение 23. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 септемврий 1942 г., протоколъ № 123 — относно допълнение на наредбата за уреждане на горската собственост и ползуването отъ горитъ и отъ високопланинскитъ и горски пасища въ освободенитъ презъ 1941 г. земи.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„МОТ ИВИ

къмъ проекторешението за одобрение 23. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 септември 1942 г., протоколъ № 123, относно допълнението на наредбата за уреждане на горската собственост и ползуването отъ горитѣ и отъ високопланинскитѣ и горски пасища въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи.

Г-да народни представители! Въ Дирекцията на горитѣ и лова при повѣреното ми министерство сѣ поставили искания отъ частни фирми и лица за отпускане на необходимитѣ имъ дървени материали отъ държавнитѣ гори на островъ Тасосъ за строежъ на плавателни сѣдове.

Съгласно закона за горитѣ, закона за стопанска експлоатация на държавнитѣ гори и наредбата за уреждане на горската собственост и ползуването отъ горитѣ и отъ високопланинскитѣ и горски пасища въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи, на кооперативнитѣ сдружения и частнитѣ фирми и лица, занимаващи се съ строежъ на плавателни сѣдове, не могатъ да се отпускатъ дървени материали по тарифни цени, а законътъ за дървоснабдяването не се прилага за горитѣ въ Бѣломорската, Скопската и Битолската области.

Поради увеличеното корабоплаване налага се да се построятъ въ най-скоро време колкото се може повече плавателни сѣдове. Това може да се постигне, ако се отпускатъ на всички учреждения, кооперации и частни фирми и лица необходимитѣ имъ дървени материали за строежъ на плавателни сѣдове.

Предвидъ на гореизложеното, почитаемиятъ Министерския съветъ, на основание чл. 1, точка 16, отъ закона за бързо уреждане неотложни въпроси въ освободенитѣ земи, съ 23. постановление отъ 23 септември 1942 г., протоколъ № 123, одобри следното:

Допълнение на наредбата за уреждане на горската собственост и ползуването отъ горитѣ и отъ високопланинскитѣ и горски пасища въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи.

1. Къмъ чл. 6, точка 1, се прибавя нова буква „е“, съ следния текстъ: Съ разрешение на Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти, Дирекция на горитѣ и лова, отъ открититѣ сѣчища и временнитѣ складове могатъ да се отпускатъ на всички учреждения, кооперации и частни фирми и лица, занимаващи се съ строежъ на плавателни сѣдове, необходимитѣ имъ дървени материали за строежъ на такива сѣдове.

Материалитѣ да се заплащатъ по тарифни цени, когато ще се продаватъ на коренъ, или по костюми цени, определени съ окончателни смѣтки, когато сѣчитѣ ще се добиватъ по стопански начинъ и ще се продаватъ на временнитѣ складове въ горитѣ.

Като имате предвидъ гореизложеното, моля, г-да народни представители, да одобрите и гласувате приложеното проекторешение.

Гр. София, ноември 1942 г.

Министъръ на земедѣлието и държавнитѣ имоти:

Инж. Хр. Петровъ

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение 23. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 септември 1942 г., протоколъ № 123, относно допълнението на наредбата за уреждане на горската собственост и ползуването отъ горитѣ и отъ високопланинскитѣ и горски пасища въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи.

Одобрява се 23. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 септември 1942 г., протоколъ № 123, съ което е одобрено следното

ДОПЪЛНЕНИЕ

на наредбата за уреждане на горската собственост и ползуването отъ горитѣ и отъ високопланинскитѣ и горски пасища въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи:

1. Къмъ чл. 6, точка 1, се прибавя нова буква „е“, съ следния текстъ:

Съ разрешение на Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти, Дирекция на горитѣ и лова, отъ открититѣ сѣчища и временнитѣ складове могатъ да се отпускатъ на всички учреждения, кооперации и частни фирми и лица, занимаващи се съ строежъ на плавателни сѣдове, необходимитѣ имъ дървени материали за строежъ на такива сѣдове.

Материалитѣ да се заплащатъ по тарифни цени, когато ще се продаватъ на коренъ, или по костюми цени, определени съ окончателни смѣтки, когато сѣчитѣ ще се добиватъ по стопански начинъ и ще се продаватъ на временнитѣ складове въ горитѣ.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приематъ проекторешението за одобрение 23. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 септември 1942 г., протоколъ № 123, относно допълнението на наредбата за уреждане на горската собственост и ползуването отъ горитѣ и отъ високопланинскитѣ и горски пасища въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка втора отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството (Главна дирекция на строежитѣ) за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 100.000.000 л.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството, Главна дирекция на строежитѣ, за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 100.000.000 л.

Чл. 1. Разрешава се извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството, Главна дирекция на строежитѣ, за 1942 бюджетна година, въ размѣръ на 100.000.000 л., за посрѣщане разходите по строежа на язовира на р. Росица при с. Горско-Косово, Севлиево.

Изразходването на кредита да стане до окончателното му изчерпване, като разходите се отнасятъ къмъ съответнитѣ бюджетни години, презъ които бѣдатъ извършени.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

Чл. 2. Разходите по този извънреденъ бюджетенъ кредитъ да се произвеждатъ съгласно съ закона за язовира „Росица“, обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 27, отъ 19 февруарий 1942 г. и да се покриватъ отъ внеската въ размѣръ на 100.000.000 л., разрешена съ § 18 отъ закона за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти за 1941 бюджетна година, въ размѣръ на 566.500.000 л., обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 31, отъ 11 февруарий 1941 г., който извънреденъ бюджетенъ кредитъ е отнесенъ по бюджета на сѣщото министерство, и за 1942 бюджетна година съ членъ 1, точка 7, отъ закона за изразходване и презъ 1942 бюджетна година на свободнитѣ остатѣци по нѣкои извънредни бюджетни кредити отъ минали бюджетни години („Държавенъ вестникъ“, брой 57, отъ 16 мартъ 1942 г.).

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на точка трета отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за оставяне въ сила на закона за данѣка върху военновременнитѣ печалби и за приходитѣ отъ 1943 г.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за оставяне въ сила на закона за данѣка върху военновременнитѣ печалби и за приходитѣ отъ 1943 г.

Параграфъ единственъ. Законътъ за данѣка върху военновременнитѣ печалби, както бѣ измѣненъ и допълненъ съ закона отъ 10 юлий 1942 г., остава въ сила и за печалбитѣ, които ще се реализиратъ презъ календарната (съответно стопанската) 1943 г.

Председателстваващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приемат заглавното на законопроекта и параграфът единствено, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме на точка четвърта от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за митниците.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчик д-р Петър Шишков: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за изменение и допълнение на закона за митниците.

§ 1. Към чл. 12 се прибавят следните нови букви:

„л.“ „да продължава по уважителни причини сроковете на членове 111е, 112, 158 и 205 на този закон.“

„м.“ „да намалява или увеличава безмагазинният дим по чл. 111, буква „а“, както и магазинната такса по членове 109 и 110 на този закон, ако това се изисква за облекчение на трафика и въ интереса на обмитването на стоки.“

„н.“ „да разрешава по уважителни причини внасянето на атрепожити на чуждестранни стоки, позволени за внос, на които сумата на митата и други данъци и такси е по-малка от 5.000 л. златни, както и откриването на атрепозити въ вътрешността на страната, извън района на митниците.“

„о.“ „да допуска износа на забранени за износ стоки на стойност до 1.000.000 л. за всеки отделен случай въ съгласие съ министъра на търговията, промишлеността и труда.“

„п.“ „да разрешава обмитването съ квитанции на вносни или износни стоки, на които митата или стойността превъшават установените размери въ чл. 132, букви „б“, „в“ и „д“.

Председателстваващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приемат заглавното на законопроекта и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Петър Шишков: (Чете)

§ 2. Забележката към чл. 12 се изменя така:

„Правата си по букви „з“, „и“ и „м“ министърът на финансите упражнява, след като вземе предварително съгласието на Министерския съвет.“

Председателстваващ Димитър Пешев: Които г-да народни представители приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Петър Шишков: (Чете)

§ 3. Член 13 се изменя така:

„Временното увеличение на митата, съгласно чл. 12 от този закон, става съ постановление на Министерския съвет, което се внася на одобрение от Народното събрание въ най-близката му сесия.

До свършване на войната временното намаляние и унищожение на митата, временното забраняване на вноса и износа на някои стоки, съгласно членове 5 и 11 от същия закон, както и допускането износа на забранени за износ стоки над 1.000.000 л. става съ постановление на Министерския съвет, по доклад на министъра на финансите и на министъра на търговията, промишлеността и труда.“

Председателстваващ Димитър Пешев: По § 3 е постановено писмено предложение от народния представител г-н Петко Стайнов, който предлага, въ чл. 13 да се направят следните изменения:

„В алинея първа, след думата „увеличение“, да се прибави: „и временно намаляние и унищожение на митата, временно забраняване вноса и износа на някои стоки, съгласно членове 5 и 11, става...“

Втората алинея на чл. 13 да се видоизмени, като започне направо съ думите: „Допускането износа...“

Има думата народният представител г-н Петко Стайнов.

Петко Стайнов: (От трибуната) Г-да! Тоя на пръв поглед доста невинен параграф поставя един много важен въпрос за престижа и за функциите на Народното събрание. И понеже напоследък много често сме имали

случай да се занимаваме съ това, дали ние не отиваме към едно намаляване функциите на Народното събрание, ето един случай, след няколко други случаи, при които правителството иска от нас да прокараме едно положение, което намалява нашите функции.

От толкова години насам, оглято е гласуване законите за митниците, всяко временно увеличение на мита, временно намаляване на мита, унищожаване на мита, временно забраняване на внос или износ, допускане износ на забранени за износ стоки и пр. и пр., е ставало винаги съ постановление на Министерския съвет, като впоследствие тия постановления на Министерския съвет съ били внасяни въ Народното събрание за одобрение.

Не бих могъл да обвиня министъра на финансите, че е човък, който не държи за конституцията. Напротив, той е може би един от министрите, който най-много държи да спазва буквата на конституцията и обикновено гледа много старателно, по-старателно от своите колеги — имам основание да кажа това — да оформява всички свои актове, за да не би един ден — той е един разумен човък — да се потърси отговорност, защото е нарушил конституцията. (Веселост)

Да ви дам един пример, за да ви стане ясно. Ние гласувахме един закон по еврейските въпроси. Аз твърдя — и сега твърдя — че понеже съ този закон за еврейските въпроси се постанови, че Министерският съвет може да издава постановления, съ които да изменя съществуващите закони, тия постановления ще имат сила на закон, защото един акт, който има сила на закон, по естеството си е закон. А у нас законодателната власт принадлежи на Царя и на Народното събрание. Така е според чл. 9 от конституцията. Следователно, ако по една или друга причина, да кажем, Народното събрание не може да участва въ издаването на един акт, който има сила на закон, трябва поне другият конституционен фактор — Царят, да тури своята санкция върху тоя акт, който има сила на закон. Обаче какво прави Министерският съвет? Тъзи прочути наредби по еврейските въпроси се издадоха само съ постановления на Министерския съвет, които не минават през указа на Държавния глава. Защо става тази работа, не зная. Обаче по-голямата част от постановленията на Министерския съвет по еврейските въпроси, които излизат по доклад на финансовия министър, за всеки случай министърът на финансите ги е поднесъл за подпис на Държавния глава и съ оформени съ указ.

Затуй ви казвам, че министърът на финансите има чувство за отговорност по конституцията и затуй, трябва не трябва, оформява съ указ постановленията, взети по негов доклад. (Смѣхъ).

Таско Стоилков: Не се смѣйте!

Петко Стайнов: Затуй, г-да, не мога да кажа, че той не държи смѣтка за конституцията. И ето защо много правилно той е турил, че временното увеличение на митата ще става, както досега, съ решение на Министерския съвет, обаче това решение на Министерския съвет трябва да бъде внесено за одобрение въ Народното събрание. Това е съобразно съ конституцията. Г-н министърът, който знае много добре съдържанието на чл. 48 от конституцията, който постановява, че нови данъци не могат да се създават от никаква друга власт, освен от Народното събрание, много правилно е предвидил въ своя законопроект, че и занапред увеличението на митата ще става от Министерския съвет, но при допълнителното одобрение на Народното събрание.

Обаче не зная защо, г-н министърът на финансите е внесъл съ този законопроект едно изменение, чрез което се отнема една прерогатива, която Народното събрание има вече от десетки и десетки години, а именно, да одобрява постановленията на Министерския съвет, когато се касае да се намаля, макар и временно, или да се унищожи някое мито, или да се забрани временно вносът или износът на някои стоки. Съ това изменение се иска да не се внасят занапред за одобрение въ Народното събрание тѣзи постановления на Министерския съвет, върху които ние имаме контрола досега от толкова години насам.

Г-да! Когато се касае да се разреши износ на стоки, на които износът е забранен, аз съм съгласен, че може да се касае за работи, които могат да бъдат съвсем дребни. И наистина досега много пъти ни се представят да одобряваме решения на Министерския съвет за разрешаване износа на 5 кг. тенекъ за някои държава, или пък на телъ, или на какви два инструмента.

Не бива да се занимава Народното събрание с такива работи и, най-главното, да се хаби хартията на „Държавен вестник“. Азъ намирамъ, че когато се касае за разрешаване износа на такива стоки, особено на дребни количества, измѣненіе, предложено отъ г-на министъра на финанситъ, е правилно, е рационално, е добро — това да става съ решение на Министерския съветъ, по предложението на министъра на финанситъ и на министъра на търговията, промишлеността и труда, както е добавила комисията. Туй азъ го разбирамъ, защото тия чуждини никога отъ насъ не ги преглеждаше, и тѣ бѣха една тежестъ за насъ. Но, г-да, въпросътъ, който азъ повдигамъ, не е за тия дребни работи. Той е за намаляването и унищожаването на митата, макаръ и временно, той е за временното забраняване на вноса и износа на нѣкои стоки. Това е вече единъ стопански въпросъ, по който ние, Народното събрание, можемъ да имаме нѣкакво мнение. Защото знаете, че съ намаляването на митата може да се постави въ много трудно положение една българска индустрия или нѣкое друго българско производство. Може да го реши Министерскиятъ съветъ, ако въ случая се налага бързина. Ние не искаме да му отнемаме правото да го реши предварително. Това е прието въ всички държави. За всички случаи, където се налага бързина и за да се избѣгне спекуляция, дава се право на Министерския съветъ да увеличава или намалява митата, безъ да внася предварително законопроектъ въ Народното събрание, който да се приеме на две четения, защото всички могатъ да го научатъ и да извършатъ спекуляция. Азъ намирамъ туй за основателно, но оставате на насъ контролата. Внесете го въ Народното събрание, за да си кажемъ и ние думата. Ние ще преценимъ дали министърътъ или Министерскиятъ съветъ не сѣ целили да подорватъ една българска индустрия, или е ималъ други причини. И ние, които се грижимъ за народното стопанство, можемъ да имаме друго мнение, различно отъ това на Министерския съветъ. Най-после, за успокояване на собствената ви съвестъ — нека да го кажа и това — ние, министритъ, имате интересъ да вземете съответно одобрението на Народното събрание. 30-40 години е вървѣло така. Каква нужда имаше да се отнема тая прерогатива на Народното събрание? Приемамъ въ краенъ случай, че тя не е конституционна, но защо да се отнема? И безъ туй ние свикнахме да даваме пълномощие за това, пълномощие за онова на Министерския съветъ. Тукъ поне, където се касае за финансовъ, за стопански въпросъ, по който ние можемъ да имаме друго мнение, защо се отнема прерогативата на Народното събрание?

Азъ смѣтамъ, че това е неправилно и затуй направихъ едно предложение, което както временното увеличаване на мита, така сѣщо и временното намаляване и унищожаване на мита, временното забраняване на вноса и износа на нѣкои стоки да става съ одобрението на Народното събрание. Едно време, г-да — мога да ви го кажа — презъ миналата свѣтловна война правителството си послужи въ нѣкои случаи съ туй временно забраняване и разрешаване на износа, за да улеснява нѣкои сдѣлки на нѣкои хора. Азъ не допускамъ по никой начинъ, че при тия нови схващания, които имаме днесъ, правителството, което познавамъ, ще се отдале на подобни фокуси, съ които да улеснява едни или други сдѣлки, като забранява или разрешава износа и вноса на нѣкои стоки. Но, г-да, не сѣ само днешните министри, които ще управляватъ; утре ще дойдатъ други на тѣхно мѣсто, които не сме гарантирани, че нѣма да се отдалатъ на нѣкои слабости. Бива ли да отпуснемъ по този начинъ бента, да развържемъ ржпегъ за спекулации, на които може да се отдалатъ нѣкои министри, и ние да носимъ моралната отговорностъ, че сме ги освободили отъ това задължение, да внасятъ за одобрение тукъ, въ Народното събрание, тия свои постановления? Азъ мисля, че не бива да го направимъ.

Колкото се касае до разрешаването износа на забранени за износъ стоки, азъ съмъ — казахъ го одеве — напълно съгласенъ да освободимъ Министерския съветъ отъ задължението да внася своитъ постановления въ Народното събрание за одобрение, защото и безъ туй ние не ги четемъ.

Но въ връзка съ това ще си позволя, г-не министри на финанситъ, да привлѣка Вашето внимание върху следното нѣщо. Досега всичките тия постановления за разрешеніе износа на 5 кгр. тенекія, на малко телъ, на три инструмента и т. н. се печатаха въ „Държавен вестникъ“, и всѣко едно заемаше половина или четвъртина страница отъ „Държавен вестникъ“. Не зная въ колко екземпляра излиза „Държавен вестникъ“, но ако излиза въ 30-40 хиляди екземпляра, всѣко решение за нѣкаква дреболия ще се печата въ толкова хиляди екземпляра. А бе, г-да, въ

днешното време при тая скѣпа хартия едно такова решение да се печати въ 30-40 хиляди екземпляра има ли оправдание?

И азъ ще кажа сѣщото и на г-на министъра на земедѣлието. Г-не министри на земедѣлието! Като вземемъ „Държавен вестникъ“, ние не можемъ да намѣримъ това, което търсимъ, отъ Вашитъ протоколи за обявяване, като обекти на горското стопанство, нѣкои обществени гори. Не казвамъ, че това не е една важна работа; напротивъ, обявяването на горитъ за обекти на горското стопанство или за строго охранителни е една важна работа, но тия интереси, г-да, селото, където е гората, интересува и министерството. Каква нужда има, протоколъ, че нѣкаква гора въ Казълагачка околия се обявява за обектъ на горското стопанство, да заема цѣла страница отъ „Държавен вестникъ“, да бѣде напечатанъ въ 40 или 50 хиляди екземпляра? Едно време, когато България е била малка държава и не е имало пишущи машини, тогава сѣ наредили да излизатъ тия протоколи въ „Държавен вестникъ“. Тогава той е излизалъ въ много малко екземпляри, и тия протоколи сѣ му давали престижъ. Но днесъ, когато всѣки денъ има толкова много наредби на Комисарството на продоволствието — съ какви купони ще купуваме това или онова — когато има много материалъ за „Държавен вестникъ“, да продължаваме да печатимъ тия протоколи въ „Държавен вестникъ“ — е едно прахосничество. Тия протоколи може да се напишатъ въ 5 екземпляра на пишуща машина, отъ които единъ екземпляръ ще пратите въ селото, единъ въ Дирекцията на горитъ и ще ви останатъ още три екземпляра на разположение въ министерството, където, ако има желаещи, да ги прочетатъ! Други хора не се интересуватъ. Който се интересува, ще отиде въ общината или въ министерството и ще научи кои гори се обявяватъ за обектъ на горското стопанство, кои строго охранителни и т. н. Въ общината е картата и отъ тамъ ще го научи. Нѣма нужда въ 50.000 екземпляра да го печатите.

Сѣщото бихъ казалъ и на г-на министъра на правосѣдието. Въ „Държавен вестникъ“ се печататъ еднакъ обявления по Вашето ведомство, г-не министри, които нѣматъ абсолютно никакво значение за никого и които могатъ да бѣдатъ написани, както протоколитъ за горитъ, въ 5 екземпляра на пишуща машина. Преди два месеца азъ видѣхъ въ „Държавен вестникъ“ отпечатани 10 съдебни решения на русенския околийски сѣдия — за нещастие мой студентъ, и ми стана мъчно за него; той бѣше отличенъ студентъ, не зная какъ се е поддалъ — които заематъ три страници и половина, близу два листа въ „Държавен вестникъ“. И какво се разправя вътре? Нѣкой си Мехмедъ еди кой си се оженилъ, не си деклариралъ брака, и му налага 100 л. глоба. Значи Мехмедъ, като се оженилъ, понеже билъ радостенъ — меденъ месецъ е това — забравилъ да заяви въ общината, че се оженилъ, и му слага 100 л. глоба. Тия решения иматъ следния текстъ: азъ, еди кой си мирови сѣдия, като изслушахъ и като взехъ въ съображение и пр. и пр., осъждахъ именумия Исмаилъ еди кой си и го глобихъ 100 л. — сѣдия не се чете, секретаръ не се чете. Бѣха 10 такива решения. И други подобни решения има. Нѣкому се родило дете, зарадвалъ се човѣкътъ и въ една седмица не го обявилъ! Хайде и нему 150 л. глоба! И решението се публикува въ „Държавен вестникъ“. Каква нужда има да се харчатъ толкова много пари за хартия? Въ „Държавен вестникъ“ се печататъ всѣкакви работи — комуто каквото скимне.

Азъ мисля, че специално Т-нъ министърътъ на финанситъ, който завежда Държавната печатница и се грижи за икономия, че бѣде добре да внесе едно предложение, за да се премахне обнародването на тия протоколи въ „Държавен вестникъ“. А що се отнася до Министерството на правосѣдието, нека тамъ малко повече преценятъ това, което ще се публикува, за да не пълнятъ страницитъ на „Държавен вестникъ“ напраздно.

Специално по въпроса, който повдигнахъ, считамъ, че съ това измѣнение, което се прави, се намалява престижътъ и възможността за контролъ на Народното събрание. И понеже азъ зная, че министърътъ на финанситъ държи за кредита на Народното събрание — фактътъ, че той е винаги тукъ и че той е единъ министъръ, който никога не липсва, показва, че държи за Народното събрание и за неговия контролъ — надѣвамъ се, че той ще вземе въ съображение тия мои думи и нѣма да посегне на сегашнитъ права и на сегашния престижъ на Народното събрание.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата г-нъ министърътъ на финанситъ.

Министър Добри Божилов: Г-да народни представители! Аз съм длъжен да заявя, че абсолютно не съм съгласен с г-н професор Петко Стайнов, че с тия измѣнения въ закона за митниците правителството имало за целъ да ограничи, да узурпира едва ли не правата на Народното събрание.

Г-да народни представители! Този въпрос бѣше най-подробно разясненъ въ комисията, въ която, за жалостъ, г-н професорътъ не присѣствуваше. И азъ съмъ длъженъ да повторя още веднажъ, че, особено за увеличаването, намаляването и премахването на митата, азъ виждамъ въ измѣнения едно ограничение дори на правата, които имаше досега министърътъ на Финансите по действащия законъ за митниците. По сега действащия законъ за митниците, министърътъ на Финансите има право самъ съ една заповѣдъ да измѣни коефициента на златния левъ, съ който се плащатъ митата. Г-да народни представители! Отъ четири години, откакъ азъ съмъ министъръ на Финансите, нито единъ пътъ не съмъ използвалъ това право. Може да проверите и да се убедите въ това. Дори когато е имало единъ-два случая, азъ пакъ съмъ ги внасялъ въ Министерския съветъ, и тѣ сж били одобрявани отъ него.

Но правъ е г-н Петко Стайновъ, че въ § 3 е постановено, решенията на Министерския съветъ за увеличаването на митата да се одобряватъ впоследствие отъ Народното събрание. Защо? Защото именно чл 48 отъ конституцията ни спираше. Понеже въ него е казано, че дори когато сж налице условията по чл 47, пакъ правителството само не може да увеличава данъцитѣ, ние турихме само въ този случаъ да се одобряватъ решенията на Министерския съветъ отъ Народното събрание, за да спазимъ буквата на конституцията, както той каза.

По отношение, обаче, намаляването и унищожаването на митата нищо повече не става, освенъ едно засилване правата на Министерския съветъ. Министърътъ на Финансите самичкъ нѣма да го прави — макаръ че досега можеше по закона за митниците да маневрира съ коефициента на златния левъ — а ще го прави съ одобрение на Министерския съветъ. Не е казано, обаче, че тия решения на Министерския съветъ ще бждатъ одобрявани отъ Народното събрание, както това бѣше досега, защото, както самиятъ г-н Петко Стайновъ признава, съ дребни работи е трѣбвало досега да се занимава Народното събрание, да се прашатъ доклади въ Двореца и да пълнимъ „Държавния вестникъ“ съ укази за одобрението имъ.

Но и условията сж измѣнени сега, г-да народни представители. Азъ и снощи обяснихъ, че ако съ намалението и премахването на митата може да се допусне изкористване отъ нѣкого, да остане той въ облагодетелствувано положение поради това, че митата сж намалени и премахнати, въ такъвъ случай Министерския съветъ би се позамислилъ, дали да държи постановление. Въ сегашния моментъ, обаче, когато 99% отъ вносъ става отъ Централитъ „Българска търговия“ и „Българска индустрия“, подъ контрола на Министерството на търговията, Дирекция за външна търговия, и когато никой не може нито една стотинка да прибави въ цената, безъ тѣ да мине подъ контрола на Дирекцията за ценитѣ, азъ питамъ: кого ще облагодетелствуваме? Ако плати митото, ще го туря въ калкулацията и ще го понесе консуматорътъ, стопанството — ще се понесе чрезъ една по-голяма скжпотия. Ако не плати митото, нѣма право да го туря въ калкулацията; контролата отъ Дирекцията на ценитѣ ще му каже: стоката ще се продаде на една по-ниска нормирана цена. И понеже въ сегашно време има много такива случаи на намаляване и премахване на мита, всѣки пътъ одобряването следъ това на решението на Министерския съветъ отъ Народното събрание нос известенъ рискъ за вносителя, за частното лице, защото Народното събрание ще се произнесе следъ 4-5 месеца. Наистина, винаги тѣзи решения сж били одобрявани, но по принципъ може да се допусне, че Народното събрание може дадено решение да не одобри. Калкулацията е станала безъ митото, стоката е разпродадена — кой ще плати митото? Да кажемъ, че правителството ще си тегли последицитѣ отъ това неодобрение, но какво е виновно частното лице да му се иска митото, когато то е въ невъзможностъ вече да го събере? Народното събрание не одобрява решението на Министерския съветъ, и митото ще трѣбва да се събере. Явно е, че това е невъзможно въ сегашно време.

Но, г-да народни представители, практически каква е разликата между това, което досега съществуваше — да се одобряватъ тия решения на Министерския съветъ отъ Народното събрание — и измѣнението, което е предложено — да става намалението и унищожението на митата само по решение на Министерския съветъ? Безспорно е,

че цѣла година Народното събрание не може да заседава, безспорно е, че ние не можемъ съ Народното събрание да разполагаме всѣки день, та, като реши Министерскиятъ съветъ, веднага решението да го внесемъ въ Народното събрание да го одобри и тогава да се приведе въ изпълнение. Това е невъзможно, макаръ че, откакто е настѣпила военната конюнктура, Народното събрание презъ годината се събира 3-4-5 пъти и на извънредни сесии. Шомъ по закона за митниците е дадено право, когато Народното събрание не заседава, Министерскиятъ съветъ да може да борави съ тая материя, то е едно мълчаливо правомощие, както го нарече г-н Петко Стайновъ. И ако едно решение не се одобри отпосле, разбира се, че ефектитъ отъ него не могатъ да се премахнатъ. Лицата, които сж въ използвали отъ него, не сж виновни, за да отговарятъ. Това ще бжде само единъ фактъ съ последицъ за правителството, за Министерския съветъ, но не и за частнитѣ лица, които сж го използвали. Тогава Парламентътъ, който има контрола върху дѣлата на правителството, когато бжде свиканъ, ще може да повдигне въпроса, че Министерскиятъ съветъ е използвалъ неправилно това си правомощие, което е ималъ по закона за митниците: да поиска да се отнеме това правомощие и въ бждеще тия решения на Министерския съветъ да се одобряватъ отъ Народното събрание. Азъ не виждамъ къде е разликата и затова не смѣтамъ, че би трѣбвало непрямно да остане това положение: тия решения на Министерския съветъ да бждатъ одобрявани отъ Народното събрание. Тия решения на Министерския съветъ ще бждатъ подъ контрола на Парламента. Нѣма абсолютно никакво значение, шомъ тѣ се изпълняватъ, шомъ тѣ се прилагатъ, одобрението да става отпосле, *post faktum*.

Следователно, за да не създаваме рискъ за лицата, които се възползуватъ отъ тия случаи на намаление на митата, ние правимъ това измѣнение. Безъ него спокойно може едно лице, което прави вносъ, да каже: „Да, вие ми намалявате сега митото, обаче азъ не зная следъ 5 месеца какво ще направи Народното събрание; азъ такъвъ рискъ не мога да нося, азъ вносъ не мога да правя, азъ не мога да снабдя страната съ стоки.“

По тия съображения и понеже, както казахъ, почти 99% отъ нашата търговия става подъ контрола на държавата, това измѣнение е необходимо, и азъ ви моля то да бжде прието така, както е предложено отъ Министерския съветъ и както е прието — съ една малка промѣна — отъ комисията. Понеже се говори за временно намаление и унищожение на митата, а не да се отнеме митническата тарифа изцѣло отъ компетентността на Народното събрание, комисията тури, че това измѣнение остава въ сила само до свършването на войната.

При това положение, азъ ви моля да бжде гласуванъ предложениятъ § 3 тѣй, както е изработенъ отъ комисията. (Ржкоплѣскания)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване най-напредъ предложението на г-н Стайновъ по § 3. Той предлага да се направятъ следнитѣ измѣнения въ чл 13:

„Въ алинея първа: Следъ думата „увеличение“ да се прибави: „и временно намаление и унищожение на мита, временно забраняване вноса и износа на нѣкои стоки, съгласно членове 5 и 11, става...“

Втора алинея на чл 13 да се видоизмѣни, като почне направо съ думитѣ: „Допускането износа.“

Съ това предложение г-н министърътъ на финансите не е съгласенъ. Които г-да народни представители приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Малцинство, Събранието не приема.

Ще поставя на гласуване § 3, както е приетъ отъ комисията и както се докладва. Които г-да народни представители приематъ § 3, както се докладва отъ г-на докладчика, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„§ 4. Членъ 15 се измѣня така:

„Митницитѣ и клоновѣтѣ имъ събиратъ, освенъ митата и други берии, предвидени въ тарифитѣ и въ тоя законъ, но и всички други данъци, такси и берии, съ които внасятъ и изнасятъ стоки се облагатъ споредъ другитѣ законоположения въ страната, включително товарно право, оеднаквено навло върху газѣта и солѣта, разни видове бандероли и др.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ § 4, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„§ 5. Членъ 61, буква „д“, се измѣня така:

„1. Да сж издържали установения изпитъ за митнически посрѣдници, следъ като сж представили утѣрнене отъ митницата, че сж прослужили при митнически посрѣдници най-малко една година, ако сж завършили висше образование, или две години, ако сж завършили Школата за запасни офицери, или три години, ако иматъ завършено срѣдно образование (търговско или гимназиално) и отбили военната си служба.

2. Да сж заемали въ продължение на една година поне контролорска или равна на нея длъжностъ въ Дирекцията на митницитѣ, или да сж били управители на първостепенни митници, или да сж уволнени чиновници отъ митническа длъжностъ, поради пенсиониране.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ § 5, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„§ 6. Членъ 71, алинея първа, се измѣня така:

„Разтоварването, товаренето и приемането на стокитѣ се допуска презъ всѣко време на денонощието срещу такса, която се опредѣля отъ министра на финанситѣ.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ § 6, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„§ 7. Въ Чл. 116, следъ думата „трѣгъ“, точката става запетая и се прибавя следниятъ текстъ: „при произвеждането на който министърътъ на финанситѣ има право да разрешава, щото за първоначална оценка за продаванитѣ за вносъ стоки да бжде поставена и сума, по-малка отъ слѣдуюмитѣ се мита и други данѣци и такси.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ § 7, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„§ 8. Къмъ чл. 150 се прибавятъ следнитѣ две нови алинеи:

„Експертната комисиия е длъжна да призове обявителитѣ на стокитѣ, за да дадатъ, лично или чрезъ повѣреници — митнически посрѣдници или адвокати — обяснения по повдигнатитѣ спорове по обмитване на стокитѣ.

Ако призованитѣ лица не се явятъ на опредѣленото време, спороветѣ се разглеждатъ въ тѣхно отсъствие.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ § 8, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„§ 9. Членъ 314 се измѣня така:

„Всѣкаквъ добитѣкъ, който се докарва на паша въ България, се освобождава отъ вносно мито, общински налогъ, таксата по чл. 3 отъ закона за митницитѣ, таксата мѣрене, теглене и броене и ветеринарна такса, ако притежателитѣ му се задължаватъ да го изведатъ отъ страната въ опредѣления срокъ.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ § 9, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Подпредседателъ: **ДИМИТЪРЪ ПЕШЕВЪ**

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„§ 10. Членъ 326 се измѣня така:

„Установенитѣ въ тази глава положения важатъ и за изкарвания на паша задъ граница мѣстенъ добитѣкъ. При плодѣтъ на този добитѣкъ се освобождава отъ всѣкаквъ митъ, данѣци и такси, ако още бозае.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ § 10, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„§ 11. Къмъ чл. 405 се прибавя следната нова алинея:

„Ако едно лице извърши нѣколко нарушения по този законъ, налага му се наказание за всѣко едно отъ тѣхъ, безъ да се прилагатъ правилата на чл. 64 отъ наказателния законъ.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ § 11, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„§ 12. Къмъ чл. 411 се прибавятъ следнитѣ две алинеи:

„Ревизионната комисиия е длъжна да призове подателитѣ на жалбитѣ, за да се явятъ лично или чрезъ повѣреници — адвокати или митнически посрѣдници — за да дадатъ обяснения по тѣхъ.

Ако призованитѣ лица не се явятъ на опредѣленото време, жалбитѣ имъ се разглеждатъ въ тѣхно отсъствие.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ § 12, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Дневниятъ редъ е изчерпанъ.

За следното заседание на 10 ноемврий, вторникъ, 15 часътъ, съ съгласието на правителството, председателството ви предлага следния дневенъ редъ:

1. Одобрение на предложението за одобрение 15. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 30 октомврий 1942 г., протоколъ № 141 — относно увеличението акциза за фабричниятъ спиртъ, употребяванъ за производство на спиртни напитки, на 190 л. на единъ литъръ 100 градуса.

Първо четене на законопроектитѣ:

2. За измѣнение и допълнение на закона за държавнитѣ привилегии и за акцизитѣ.

3. За продължаване мандата на действителнитѣ членове на търговско-индустриалнитѣ камари въ страната, чийто мандатъ е изтекълъ презъ 1941 г.

4. За сключване заемъ отъ Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти при Българската земеделска и кооперативна банка, въ размѣръ на 40.000.000 л. за постройка на държавни екарисажи и за довършване на започнати ветеринарни лѣчебници.

Които г-да народни представители приематъ предложения дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 17 ч. 15 м.)

Секретари: { **АТАНАСЪ ЦВѢТКОВЪ**
 { **ГЕОРГИ МИХАЙЛОВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **ДОНЧО ДУКОВЪ**